

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

(Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgőnycím: Erdélyi Gazda, Kolozsvár.)

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és mennyiségét hozzá sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Arató és kaszálógépek, cséplőgépek, ekék és boronák, zsákok, ponyvák, olajok stb.

legjutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

Ponyva és zsákgár
ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST,

Alapítva 1831.
48 kitüntetés.

IV., Deák Ferenc-utca 3. szám
Angol királyné szálloda mellett.

Sürgőnycím:
Elsinger Budapest.

VIZMENTES PONYVÁK ELISMERT KITÜNO, ELPUZTITHATATLAN MINŐSÉGBEN

Kazal-, gép-, kocs- és repceponyvák.

Tarpaulin-
Drill-

ZSÁKOK

kender varrással
LEN VARRÁSNAELKÜL

KARTELEN KIVÜL, LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
VIZMENTES SÁTRAK, ESOKÖPENYEK, KENDER-TÖMLŐ.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék határozottan
Elsinger gyártmányt kéni. (1089.)

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár
részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

HUBERT J. B.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országszerte elismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, **eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek** és **rosták** sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen **vagyongyűjtés céljából** ezen kiváló magyar gyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni:

Kalmár Zs. utóda különleges terménytisztító gépgyártól, **Hódmezővásárhelyről,**

1158.

melynek áttekintése után tisztában lesz ön a dolog valódiságával.

JENNER-PASTEUR INTÉZET

Budapest, VIII. ker., Röck Szilárd-utca 20. sz.

Az állatorvos urak gyakorlatára ajánljuk az alábbi ojtóanyagokat, melyek elismert tudományos módszerek szerint, saját laboratóriumunkban készülnek **Dr. Pertik Otto** egyetemi tanár felügyelete alatt. Az ojtóanyagok hatékonyságukra, tisztaságukra, eltarthatóságukra mindenkor **előzetesen** kipróbáltatnak.

Lépfene ellenes ojtóanyag

Spóravaccin

ELŐNYEI:

- Az anyag állandósága.
- Az anyag eltarthatósága.
- Az ojtóanyag tisztasága.
- A kiváló védőképesség.

Gyógyító szérum

A lépfenétől megbetegedett állatokat — idejekorán alkalmazva — megvédi a veszélytől.

Hirtelen járvány esetén alkalmazva védőojtás céljából: **azonnal immunizál.** A véz. tovaterjedését megakadályozza.

Tuberkulin

ojtásra kész, hígított állapotban.

— Árak: —

Lépfene elleni védőojtás:

- 1 szarvasmarha beojtása . . . . . 24 fillér.
- 1 ló beojtása . . . . . 24 »
- 1 birka beojtása . . . . . 12 »

Lépfene szérum:

- 1 szarvasmarhára . . . . . 1 korona
- 1 lóra . . . . . 1 »
- 1 birkára . . . . . 10 fillér.

Anyagaink megrendelhetők akár nálunk, akár képviselőnkél:

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNÉL
1100. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZ.

Sertés Orbáncz ellen

Szérumos ojtóanyag

ELŐNYEI:

1. A finomabb sertésfajok jobban tűrik, mint a Pasteur-féle anyagot. Nem okoz utólagos megbetegedést.
2. Előnyösen használható a 6 hónapnál idősebb sertések beojtására, amelyek különben Pasteur anyaggal kezelve kellemetlen utókövetkezményeknek vannak kitéve.

Pasteur-rendszerű ojtóanyag

Alkalmos a durvább fajtákra és a 6 hónapnál fiatalabb sertések beojtására.

Gyógyító szérum

Az orbánczban megbetegedett sertéseket 1—2 óra alatt biztosan megmenti a veszélyből.

Ha meggondoljuk, hogy egy esztendő alatt közel 15,000 sertés pusztul el hazánkban, melyeket eddig nem tudunk megmenteni, minden orvos bizonyára örömmel üdvözli ezt az új szerit, amikor csekély áron egy nevezeti vagyont mentünk meg.

OJTÓANYAG

Sercegő üszök ellen

folyékony állapotban, ojtásra készen.

— Árak: —

Sertésorbáncz elleni védőojtás:

- 1 sertésre való Pasteur-féle ojtóanyag 12 fill.
- 1 sertésre való szérumos ojtóanyag 50 kilóig . . . . . 24 »
- 1 sertésre való gyógyító szérum . . . . . 50 »

TUBERKULIN:

- 1 drb. szarvasmarha részére 2 éven alul 30 fill.
- 1 drb. » » » 2 » felül 45 »
- Sercegő üszök 1 szarvasmarhára való . . . . . 20 »

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrásra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legújabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár 1891. Aranyérem!

Singer Co.

Debrecen 1894. Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1182

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N-Szeben Vasút-utca 5. sz.

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tűzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemben.

1093

Háztulajdonosok figyelmébe!

Kolozsvárt 1897 óta fennálló

Bádogos műhelyemre

felhívom a háztulajdonosok és építető urak b. figyeimét, miszerint készítek:

- 1 m. fedél befedést 18. sz. vasbádogból kétszer festve . . . . . 2 k. 34 f.
- 1 m. fedél befedést 20. sz. vasbádogból kétszer festve . . . . . 2 k. 20 f.
- 1 folyó méter függő csatornát 18. sz. vasbádogból . . . . . 1 k. 40 f.
- 1 m. fedél festést . . . . . — k. 16 f.
- 1 darab fedél ablak . . . . . 5 k. — f.

Minden e szakmába vágó javításokat olcsón készítek; munkámért 2 évi jótállást vállalok.

Kiváló tisztelettel

KOLOZSVÁRT,
Dézsmá-utca 3.

1137.

Weisz József,
bádogos.

Olcsó bádogos munkákat készít!

Olcsó bádogos munkákat készít!

„Pef“ (Porcellán-Email-Festék)

falakon és fán

porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klosetek stb. részére felette célszerű.

Klimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036. I.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle. É.	363
Tájékoztató a hegyi ékek beszerzésénél. <i>Prusinszky Doros</i>	364
Törvényhozási intézkedések és a gazdasági állapot Romániában. <i>Gaal Gyula</i>	366
Tárca:	
Gróf Kun Kocsárd emlékezete. <i>Csirmes Bálint</i>	364
Égyes közlemények.	
XIV. tenyésztéskiváltásunk díjazási programja.	367
Piaci és vásári ártudósítások.	369
Hirdetések	

Szemle.

A politikai helyzet válsága ránehezedik egész közéletünkre. Bizonytalanság, kétségek és aggodás közt vergődünk; minden érzékünk a politikai helyzet nyomása alatt áll, minden gondolatunk a kibontakozás módjára irányul. Megálltunk az előrehaladásban, mint akire a chaos sötétje ereszkedett le útjában. Ma minden szem a politika középpontjára irányul még és csak kevesen figyelik meg azokat a hatásokat, melyeket a válság a közgazdaság végtelenül finom idegzetében kiváltott. Kormányválság után, költségvetés nélkül, a kiegyezési kérdés bizonytalanságában, a közgazdaságra kiható törvényhozás elodázásával, égetően sürgős beruházások elmaradásával a közgazdasági életnek működésében, fejlődésében meg kellett állnia éppen akkor, amikor a működésének fokozására, fejlődésének siettetésére szolgáló eszközökre a legnagyobb szükség volt. A helyzet sötétjében egy fény sugar mégis csak van s ez a magyar mezőgazdaságnak a jövőbe vetett reményét ezekben a nehéz időkben táplálhatja. Biztató sugár az, hogy mezőgazdasági ügyeinknek eddigi vezetője, *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter maradt. Azt az igaz szeretetet, melylyel ő a mezőgazdaság ügye iránt el van telve, nem nélkülözhetjük volna; azokat az intézményeket, melyeket ő szerencsés kézzel épített föl, nehezen láttuk volna az ő támogatása nélkül; azokat az alkotásokat, melyeket az ő tudása van hivatva életre keltetni, fájó szívvel féltettük volna az ő távoztával a megghiúsulástól. De *Darányi* marad. S ez a tudat ma az egyetlen fénypont közállapotaink sűrű sötétjében.

Ebben a kínos és szomorú helyzetben sem szünetelhet azonban az a munka, mely a föld népének kenyeret, megélhetést ad. Egy pozitív pont ma közéletünkben az, hogy az egyének tevékenységét nem bénította még meg egészen a közügyért való nyomasztó aggodalom. Az aratás megkezdődött az országnak azon vidékein, ahol enyhébb a lég, korábban érő a gabona. Az Alföldön megindult az aratás nagy munkája, s ha volt is félelem, baj, veszedelem bőven,

úgy látszik, hogy lesz az idén tisztességes gabonatermés az egész országban; lesz jövedelme a gazdának, keresete a munkásnak; lesz annyi, amennyiből saját szükségleteit fődözheti s lesz annyi, amennyi az államnak kell kiadásai fődözésére. Nem lesz nagyon bő az istenáldás, nem lesz akkora, mint tavaly volt; de a normálnál aligha lesz kisebb. Persze a korábban arató vidékeken, ott, ahol már rendekben és kalmargyakban van a gabona, ott már nyugodt lehet a gazda. Nálunk még sok mindentől kell félnie, ami károsan hathat a termés nagyságára is, minőségére is. Nem tehetünk mást, minthogy a káros hatások elmaradásában reménykedünk. Pedig ezek a káros hatások azok, melyek a börtöt, a gazdák iránt valamivel kedvezőbbre hangolják. Bezzeg nincs benne köszönet. Mert ugyan hiába emelkedik rossz időjárásra 10—20 krajcárral a búza ára, a gazda csak káromkodik érte. Furcsa helyzet ez. Ha nálunk sok a gabona, akkor mindjárt kicsi az ár; ha meg nálunk kevés a termés, akkor előállnak a világ termésével és akkor is csak kicsi. Így hát csak inkább az előbbiért fohászkodik a gazda.

Az értékesítés kérdése dominál ma nemcsak a gabonánál, hanem egész mezőgazdaságunkban is. És az értékesítésnek egy módja, a termelők szervezett akciója, a szövetkezeti értékesítés az, mely a nemzetgazdákot a legtöbb sikerrel kecsegteti. Valóban, Németországban, de Ausztriában is a gabonaraktárszövetkezetek sűrű hálózatával akarnak a gabonaértékesítés bajain segíteni s ez a tevékenység ott az állam anyagi támogatásával kap erőre. Nálunk lassan halad még az ez irányú magán-tevékenység, de nem elégséges az állam támogatása sem. Politikai helyzetünk zavarossága bénítja meg a magán-tevékenységet és zárja el a kormányt attól, hogy annak segítségére menjen. Azonban nemcsak a gabona értékesítésének kedvezőtlen és visszias körülményei sújtják a gazdát, hanem csaknem minden más terménynél és terméknél véres küzdelmet kell folytatnia a jogos haszonért. Itt van mindjárt a szőlők jövedelmezőségének, a bor értékesítésének

A „TURUL” permetező

a jelenkor legtökéletesebb peronospora permetezője.

Árak:

- 4—5 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 14—
- 6—10 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 13.50
- 11—25 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 13—

csomagolással együtt.

Hosszabbító cső magastörzsű fák permetezésére 1 frt
Francia-szóró (kivánatra külön) . . . . . 75 krajcár

Peronospora-permetező

„DIADAL”

csiszolt, erős vörösréz puttonnyal: . . . . . frt 10.50
Hosszabbító cső, magastörzsű gyümölcsfák perm. 1 frt.

Szőlészeti, borászati és gazd. egyesületeknek, valamint községeknek nagyobb mennyiségű permetező vétele esetén igen előnyös fizetési feltételeket engedélyezek

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

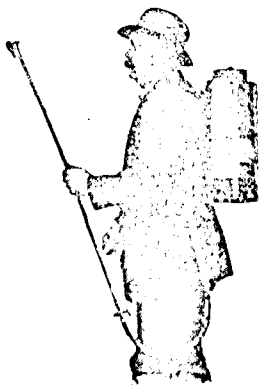
BUDAPESTEN.

Rézgalic, sublimált kénpor, Dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések, valamint szőlőkarók beszerzése végett forduljunk

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám,

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű hazai gyártmányú permetező is beszerezhető.

1006.

kérdése. Nagyon helyesen mutat rá egy most megjelent könyv azokra az okokra, melyek a bor árát nálunk lenyomták. Ezek: 1. az olasz bor beözönlése; 2. az osztrák műborgyártás; 3. a hazai borpancsolás és 4. a boritaladó. De míg az első három ok már az elenyésztés biztos útján van, addig a gazdaköröknek a boritaladó leszállítására irányuló kívánságai a fiskális érdekek túlságos dédelgetése következtében még mindig teljesítetlenek. Holott éppen a boritaladóról szóló ezen érdekes könyv mutatja ki, hogy a boritaladó igazságtalan, méltánytalan, célszerűtlen, nemzetietlen és észszerűtlen s mind ez annnyival is inkább, mert a boritaladó nálunk a világ összes bortermelő államai közt a legmagasabb. Ezt a boritaladót, hacsak lehet, el kell törölni; de mindenestre 4 - 5 koronáig le kell szállítani és egységessé tenni, mert ezt kívánják meg a bor árában beállt változások és az a megnövekedett pénz- és munkabeli befektetés, mely az új szőlők létrehozásához kellett s a szőlő megmunkálásához kell. Reméljük, hogy a közel, tisztultabb jövő napirendjének egyik első tárgya lesz ez.

Éppen a boritaladó által előidézett relativ és a szőlősgazdáknak mit sem használó bordrágaság okozza, hogy nálunk a szegényebb nép annyira a pálinkára vetette magát s míg a bor az általános fogyasztásról leszorult, a pálinka nagy méretekben tért hódított. Nálunk alkoholizmusról csak is ilyen értelemben lehet szó; de ilyen értelemben aztán nagyon is lehet. És éppen ebből a szempontból sokkal több figyelemre lett volna méltó a nemrég Brémában tartott kilencedik alkoholelles kongresszus. Tudós férfiak szájából hangzottak ott el nagyon komoly szavak. Így Bergmann dr.

stockholmi tanár utalt rá, hogy az alkoholizmus általános népbetegség s a modern kulturának szomorú jelensége. Régi idők csak szörványosan ösmerték ezt a bajt s azért akkor enyhe intézkedések is célravezetőek voltak. De napjainkban, mikor több, a kulturával járó okból az alkoholizmusnak a népet degeneráló hatása általános, radikális ellenhatással kell az iszákosság ellen küzdeni. Hueppe dr. prágai orvos az alkoholnak a tetterő gyöngítését eredményező hatását kétségtelennek mondta. Legrain dr. francia főorvos kifejtette, hogy az alkohol élvezete hajlamossá teszi az egyént a tuberkulózisra azáltal, hogy a szervezet ellenálló-képességét csökkenti, a szervezetben képződő ellenmérgeket elpusztítja s az idegrendszert megtámadja. És ezért a tuberkulózis terjedésének szociális okai voltaképpen nem a bacillusok, hanem mindazok a tényezők, melyek alkalmasak ezeknek a bacillusoknak működését fokozni és mérges hatalmukat kifejteni, vagyis a szervezet megcsappant ellenálló-képessége minde- nekelőtt. Fröhlich dr. bécsi orvos úgy állítja föl a tételt, hogy nagyrészt az alkoholizmus oka a szociális nyomorúságnak, de másrészt a szociális nyomorúság és szegénység: a rossz lakások, rossz élelmezés az okai az alkoholizmus terjedésének. Dr. Plötz Alfréd berlini orvos a népek fejlődésére nézve kimondja, hogy az alkoholizmus a születés számarányát kis mértékben csökkenti, a halálozások számát azonban nagy mértékben emeli, tehát a születés és halálozás közti arányt rontja, a népszaporodására kedvezőtlenül hat. Hát bizony ezek mind nagy és nehéz problémák, melyeket rendezett viszonyok beálltával ugyancsak hamar kell majd elővenni.

Tájékoztató a hegyi ekék beszerzésénél.

Egy jó szántás — fél trágyázás! Szokta megjegyezni a praktikus gazda, ki már az életben szerzett tapasztalatokból beszél. De hogy is ne volna az? Hiszen önként érthető, hogy a növény — legyen az bármelyik — jobban fejlődik, ha tenyészfeltételei megvannak adva.

A gazda egyik legnevesebb munkái közé tartozik a szántás, s ha ezt nem ambícióval hajtja végre, akkor csak önmagának tehet szemrehányást, ha termése silány, gyomos! Nem szólhatunk ma már a „régijó időről“, midőn a föld még jó erőben volt, s nem szükségelte azt a gondozást, amit ma, mert telve volt a növény jólétét előmozdító minden tényezővel. A népesség nő, a szükséglet aránytalanul nagyobb, az igények fejlődtek, a megélhetési viszonyok sokkal nehezebbek, ezek reakényszerítették a gazdát arra, hogy utolsó legerőjével, réjtjét törje fel, hogy rajta oly növényt termeljen, mely a föld értékének kamatját látszólag jobban kihozza. Látszólag — pedig azért, mert a legelők és rétek feltörésével szűkebb térre szorította a gazdaság egyik elengedhetetlen ágát, az állattenyésztést, s így nem nyújt módot érvényre jutni ama régi közmondásnak: „a rét a szántóföld anyja“!

Ha már elvette a gazda a földtől az erőfenntartó anyagot, a trágyát, ha már a különben is kizsartolt földjét nem képes úgy ellátni, mint annakelőtte nem kellett, mert jó erőben volt a föld, akkor legalább azt becsülje, mit még megadhat ezidőszerint, s ne tagadja meg a jó szántást, mely a talaj strukturáját javítja. Sok gazdaságban még van elegendő trágya, de nem jól használja azt fel, mert rossz ekével nem képes azt kellőleg aláakarni, a trágya tulajdonképpen erőanyagait mind veszendőbe mennek, mert a talaj felszínén maradván, az illóanyagoktól megfosztatnak, s csak csodálkozni van alkalma a gazdának, ha nem oly termést arat, melyet remélt!

Az eke megválasztásánál, — bár legkevésbé sem mondható komplikálnak — mégis elég nehézséggel állunk szemben, s különösen jelen esetben, hol éppen a hegyi ekékről lévén szó.

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

Gróf Kun Kocsárd emlékezete.

Irta: Czirmes Bálint.

Piros pünkösöd másodnapján száz esztendeje annak, hogy a székelység legnagyobb jóltevője s az Emke legnagyobb alapítója napvilágot látott.

Születésének századik évfordulóján, az általa alapított szászvárosi ev. ref. kollegium s az algyógyi székelység földmives iskola, valamint az erdélyi magyarság hálás szeretete koreste fel Gróf Kun Kocsárd sirját, hogy elévülhetetlen hálájának koszorúját sirhalma-ra tegye.

Ameddig alkalmam volt a Gróf Kun Kocsárd által létesített algyógyi székelység földmives iskolánál fajrokonaim véérébe a mezőgazdaság ígét csepegtetni, gyakran elzarándokoltam ahhoz a különlegességében megható sziklasirhoz, ahol Kun Kocsárdnak, a székelység büszkeségének és az Emke fejedelmi alapítójának porhüvelyé nyugosza örök álmát.

Sokszor elzarándokoltam, hogy magasz-

tos szellemének, melynek nagy alkotásai lelke- met annyiszor ringaták örömmámorba, ott, az ő néma sirja előtt hódoljak. Szívemben, lelkemben a keservek keservével áldogáltam a rideg sir előtt, mely a nagy hazafit örökre eítakarta.

Zarándokoljunk el gondolatban most is, az algyógyi néma sziklasirhoz, s keressük fel annak csendesén nyugvó lakóját. Zarándokoljunk el és rójuk le a hála- és kegyelet adóját, azon nagy szellem iránt, aki a marosparti meredek sziklasirban pihen és virraszt, a völgyben lennlakó magyarság fölött.

Zarándokoljunk el mind, a kiket az ő lángoló hazafiassága áthevit, s a kikben érzés és gondolat született az ő haza- és fajszere- tének példájától.

Zarándokoljunk el és boruljunk le az ő sziklasirja előtt a porba, kérvén az Urat, sok ilyen hazafit adjon a hazának!

Ne siratni menjünk annak halálát, aki két hatalmas intézmény és az egész magyar nép lelkében él, hanem dicsőségünket menjünk belekiáltani a világba, mivelhogy ő a mienk. Hálálkodni menjünk a gondviselésnek, hogy őt nekünk adta.

Mi teszi nagygyá, mi teszi kegyeletünk tárgyává Kun Kocsárdot? az, hogy nem földi jutalomért, nem önző hiúságokért, hanem ideális célokért, nemzete nagyságáért és fájának kulturális és gazdasági izmosodásáért tudott hevülni, élni és meghalni!

Gróf Kun Kocsárd haza- és fajszere- tete soha el nem feledhető mintaképe lett a székelység nemzedéknek. Neve él, ragyog és lelkesít mindenütt, ahol még értik és érzik a haza és fajszere- tet értékét. Az algyógyi sziklasir elé pedig, mint a hazaszere- tet oltára elé járunk imádkozni. Annak az oltárnak pedig legszebb díszé és ékessége a Kun Kocsárd emléke.

Oh, ha az ő lelke lenézne az égi magas- ságból, bizonyára örömmel látná: milyen sok valósult meg abból, amit őhajtott és remélt, látná: hogy az a két hatalmas intézmény, melyért ő csaknem egy századot át munkált, nemes versenyre kelnek egymással a vallási, szellemi és mezőgazdasági kultúra művelésében.

Örömmel látná: hogy az általa fejedelmi bőkezűséggel alapított két iskola minden nö- vendéke, azt a tanítást szívja magába, s az- zal az útlevelel bocsáttatik az életbe, hogy

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

1007. II.

TÖRLESZTÉSES

és közönséges jelzálogkölesönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokra.

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyö- sebben bonyolítja le s a kölesönöket minden levonás vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

A gazda, mivel az eke oly olcsó, oly közönséges, vételénél nem fektet nagy súlyt annak behatóbb bírálatára, a gyárosra bizza, ki plane az ily megrendeléseket érdem szerint ki is használja.

Vegyünk tehát bírálat alá egy váltva forgató, azaz hegyi ekét, mit tartunk itt szem előtt, midőn azt beszerezni óhajtjuk, mert természetes dolog, hogy ha megbízható realis eredményt akarunk elérni, gondosan kell ezt végeznünk az alábbiak szigorú szemellett tartásával:

Bíráljuk először általánosságban az ekét, mielőtt még azt munkában láttuk volna.

Mindenekelőtt az eke anyaga az, mely első sorban megkívánja a behatóbb vizsgálatot. A gyakorlatban szerzett tapasztalatok kényszeríték a bírálót arra, miszerint minden rész anyagát hivatásához mérten vizsgáljon meg. Erre vonatkozólag sorrendet állíthatunk fel, mely az anyagok kopásának mérvét tünteti elénk. Normális viszonyok között az alábbi sorrend megközelítőleg az, mely megszabja a kopás arányát. Legnagyobb kopásnak van kitéve a szántóvas, s azután rendre következnek a csoroszllya, a talp, a taligakerekek agya, a taligakerekek tengelye, a kormánylemez stb. A többi alkotórész már — e szempontból — jelentéktelenebb részét képezi az ekének, de mindenesetre ezek is jó anyagot és gondos kidolgozást igényelnek!

Az ekegyártásnál már-már ki lett szorítva a fa s különösen ezen ekénél, a fának, mint ekeanyagnak ismertetését mellőzhetőnek tartom.

Vas és vas között nagy különbség lévén, már most a gyárosok azon nagyhangú kijelentésének ne üljön fel a gazda, miszerint a küldött eke „teljesen acéلبól van készítve.“ Azért ha anyagpróbát nem is végezhet a gazda, módjában áll egy pár olyan gyakorlati fogással élnie, ami az anyagok minéműsége mellett bizonyít. Az iparban lévő konkurrenciá meg hozta már a maga gyümölcsét, mert talán ujjainkon lehetne megszámlálni azon gyárosokat, akik a szántóvasat és kormánylemezt ne acéلبól készítenék. Az ekék legtöbbjénél az öntött vas dominál, holott az öntött acél hasonlíthatatlanul jobb. Általánosságban elmond-

hatjuk, hogy jobb lesz azon eke, melyen több az acélrész.

A fa alkalmazása kizárólag a taligánál juthat érvényre, de itt is a vas az, amely mindenben fölényben van a fa felett.

Az egyes alkatrészek összeköttetése is jelentékeny szerepet játszik a vizsgálatnál és nem kis gond fordítandó arra is, hogy a kicseréléshez ez ne csak könnyen oldható, hanem biztos és tartós legyen. Az összeköttetések legnagyobb része csavarral történik, kisebb percentben szegeccsel, miért is megkívántató itt, hogy ezek jó helyen és szilárdan helyeztessenek el. Hogy melyek ezek a hibák, amelyek itt előfordulhatnak, erre így ab invisis rámutatni nem lehet, de mindenesetre aki már ekét vesz és bírál, nem fog hozzá oly csekély szakösmérettel, amely még ezt sem képes felfedezni. A részek összeköttetésének vizsgálata céloz arra, hogy a kopásnak kitett részek, annál könnyebben legyenek kiválthatók, tehát a könnyű kiválthatása ezen részeknek egyik fő elengedhetlen kellék, s viszont arra is kell ügyelnünk, hogy ezen kiváltható részek kopásán mily módon lehet könnyen segíteni anélkül, hogy egész új részeket vegyünk igénybe.

Gyakorlott gazda nem igényli azon kijelentésem, miszerint ezen javítás is, csak bizonyos határokig mehet, mert a legjobb ekénél is, kell idővel egyes részeket újjakkal felerősíteni.

A váltva forgatást létesítő szerkezet általános bírálatánál, legyen főcélunk azt kutatni, vajjon a kiváltás egyszerűen eszközölhető, nem-e merülhetnek fel komplikációk a szántás folyamata alatt, ami hiba esetleg éppen abban rejlene, hogy sok nélkülözhető részzel, a szerkezet gyengítve, kezelése megnehezítve lenne. Mert ilyenkor nem csak az ekejavításával járó költségekben lennénk a vesztesek, hanem az ekébe alkalmazott iga leverése, a melléje alkalmazott béres avagy kocsis munkavesztesége terhelné meg termelési költségünk számláját.

Törekedjünk tehát a bírálat ezen neménél, hogy szilárd, de nem túlsúlyos, egyszerűen kezelhető, könnyen átváltható eketestet nyerjünk, amelynek úgy az átfordításánál,

azt a földet, melyet vitéz őseink fegyverrel hódítottak meg, mi munkával és kitartással iparkodjunk megtartani, művelni és virágzóvá tenni.

Örömmel látná, hogy azon iskolából kikerülő székely nemzedék, követendő példa gyanánt tekintti őt a munkás hazaszeretében és önfeláldozó tevékenységben.

Örömmel látná, hogy ez a székely ifjuság az eke szarvának kormányzása s a föld okszerű, belterjes művelésének elsajátítása közben szívja magába azon meggyőződést, hogy ez országban az állam fentartó elem a gazda, s hogy az a föld, melyet apáink vére öntözött, s az a rög, melyet szeretünk és a melyhez ragaszkodunk mindnyájan, az leheli belénk kiirthatatlanul azt a szent érzelmet, mely a magyart magyarrá teszi, mely a magyart hazájához fűzi és a melyből meríti legközvetlenebbül a hazához való rendíthetetlen ragaszkodást és hazaszeretetet!

Megvédeni és megtartani a magyar kezében ezt a földet szent kötelessége az egyesnek és az összesnek egyaránt. Ez volt Gróf Kun Kocsárd politikai hitvallása. Ez az elv

vezérelte őt akkor, a mikor nyolc esztendei komáromi fogság után,* egy cigány hurubában meghúzódva, kitartó munkával, szilvós elhatározással és sok nélkülözéssel fogott az ellenség által tönkretett birtokainak rendezéséhez, azon célból, hogy azt később a haza oltárára áldozza. Ez volt az ő hitvallása, mert meg volt győződve, azon költői hasonlat igazságáról, hogy: „vágd le a madárnak szárnyait, megfosztod életképességétől; töröld le a virágnak himporát, elveszed színét, szagát; töröld ki az ember szívéből a hitet, bele dobod az emberiséget a sötét mélységbe; engedd ki-venni a magyar kezéből a magyar földet s hazátlanná teszed a nemzetet! mert hiszen történelmi igazság, kié a föld, azé az ország.“

Amit Gróf Kun Kocsárd tett és alkotott, az tündöklő példaként hevítse a magyarfaj minden fiát. Gróf Kun Kocsárd tettekkel igazolta be, hogy érzésben, szívverésben, ő e magyar hazának hű fia. Eljárása legyen vezércsillaga a magyar nemzetnek Kárpátoktól

* Gr. Kun Kocsárd az 1848-iki szabadságharcban való részvétele miatt 8 évig volt Komáromban elzárva.

mint megrészesítésénél nehézségek a legkisebb percentben sem adhatják elő magokat!

Áttérve már most az eketaliga általános bírálatára, itt nagy gond fordítandó a taliga azon szerkezetére, mely eszközli azt, hogy midőn a barázdás kerék, később a fordulónál tarlós kerék lesz, a tengelyt vízszintes helyzetben tartsa. Itt már most e szerkezettől megkívántatik, hogy ezen átváltásnak nevezhető művelet gyorsan és könnyen keresztülvihető, valamint bármilyen mély szántáshoz beállítható legyen. Másik elengedhetlen kelléke a taligának, hogy jó széles legyen, mert szükségtelen erről szólanom is, hogy lejtőn járás a feldülésnek a szélesség arányában van kitéve. Az eke biztos járása jelentékenyen befolyásoltatik a taliga szélességétől, minél alkalmasabb a szerkezete, mely a szántás minéműségéhez alkalmazni módot nyújt, annál egyenletesebben nyugodtabban járhat utána az eke.

S midőn az általános bírálatot, mondjuk a gyáros raktárhelyiségében megejtettük, ki mit a realis munkában szerezzünk módot az eke munkáját megbírálni, mert sok esetben a szem csal, és az itt tévesen szerzett meggyőződésünket az eredmény dönti meg csak!

Mindenekelőtt a vonzóerő-szükséglet az, melyet megfontolás tárgyává kell tennünk, mert ne bíráljuk soha oly ekének a munkáját, melyben talán kevés az igaerő és így a végzett munka rosszassága az ekének lenne hibaként betudva.

Erre vonatkozólag a gazda gyakorlott szemére utalhatok, mert nem kívánhatja senki egy gazdától, hogy dynamométerrel bánjon és számítgasson, amely utóbbi plane nagy gyakorlatot igényel, hanem az ekének már kinézéséből bírálja meg, vajjon ezen eke mily igaerőt igényel, hogy bírálatunk megejtésénél, nyugodt ítéletet mondassunk annak munkája felett.

A beállítás könnyűségéről már általános bírálatunknál szereztünk tapasztalatot, így ezt mellőzöm és az eke munkájára térek át. Sohasem bíráljuk az eke munkáját az első barázdá húzásnál, minden irányban, mert a bírálatunk esetleg a második és többi barázdá húzásnál megcáfoltatnék, mert itt még

Adriáig. Poráiból szálljon fel világitó példája a hazafias érzésnek, imádsága, hite és meggyőződése legyen ez, minden e hazában lakó polgárnak. Csak így lesz boldog a nemzet, e haza pedig ki és befelé egyaránt szilárd és erős!

Halhatatlan dicső szellem! bocsáss meg, hogy végnélküli álmomat zavarom, de ezt parancsolja szeretetem, hitem és hódolatom. A buzgó keresztényen a Golgothára tekint, hogy hitében megerősödjék, a hívő muzulmán Mekka felé fordítja tekintetét, az igaz magyar hazafi nemzete nagyságainak emlékeihez, nyugvóhelyeihez zarándokol, hogy azoknak nagy tetteiből, példáiból és magasztos emlékeiből merithessen lelkiertőt arra, hogy vallását, hitét és hazáját szeretni és annak a javára munkálni tudjon.

Te halhatatlan dicső szellem! nyugodjál csendesesen a marosparti meredek sziklasirban, amely alatt elterülő kenyérmezei rónaságot, magyar szabadság hősök vére öntözött, s a hol a föld és a csillagok közét, ma már Isten jó voltából, a magyar nemzeti szabadság dalával zúgja be a szél!

Mindenemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétróm a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindenemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

mindkét kerék tarlón jár, s fordítása nem lehet oly tökéletes, mint már a második barázdánál, amennyiben itt még tarlóra lesz borítva a földszélet, tehát munkáját sem képes kifejtetni oly irányba egész tökéletesen, mely célt az szolgáltni alkotva lett. Így már most járassuk az ekét többször végig, figyeljük meg legalább 6—8 barázda képét és ha az egy kiegyenlített és egyenletes képet ad, kezdjük behatóbban vizsgálni, az eke után járva, a földszélet átforgítását, a porhanyítás és keverés mérvét.

Miután a szántásnak az átfordításon kívül a keverés és porhanyítás is a célja, figyelje meg a bíráló, hogy a gyáros részéről, hogy lett megoldva ez a kérdés? Tudjuk, hogy minden a kormánylemezen áll; már pedig ha van egy hosszabb kormánylemezü ekénk, ez lassan fordít, de biztosan és így a fordítás tökéletes, de a porhanyítás, keverés iránt táplált igényünk szenved csorbát, viszont megfordítva. Tehát a bíráló vizsgálja azt, miként lett kiválasztva az arany középút, mely minden igényünket kielégíti.

Minél tisztább a barázda, annál jobb az eke munkája! Ezt általános elvül felvehetjük, mert a jó eke feltétlen függőlegesen, simán metszi le csoroszlójával, vízszintesen szántóvasával a földszéletet. A rossz eke munkáját arról lehet megősmerni, hogy a barázda feneke gödrös, ripacsos, szóval nem egyenletes, ami valamely alkatrész helytelen beállítására vagy egyéb más nevesebb okra vezethető vissza, mert ily esetben az eke tőr és nem szel, munkája nehezebb, mi erővesztéssel és igásállatunk túl kihasználásával jár. Csoroszlója nélkül eke szép barázdát nem adhat és biztos járású sohasem lesz, ezért részéről ekét enélkül el sem képzelhetek, s hiszem, hogy erről minden gazda így is vélekedik.

A barázdából való kiemelés és fordulás ismét egy oly körülmény, melylyel szigorúan kell leszámolnunk, mert egy gazdának sem célja egy nehézkes székérrel úgy az időt vesztegetni, mint béressének avagy kocsisának türelmét ezzel kockára tenni, hogy ez munkakedvére hatva, a gazdát károsítsa meg. Kísérjük tehát figyelemmel több ízben a fordulás mozzanatait, annak minden egyes fázisát,

Nyugodjál csendesesen, mert a mig a Hargita tövében, a Feketeúgy, a két Küküllő, az Olt és a Marospartján, csak egy igaz székely szív dobog, addig a Te emléked diadalmas ragyogásban élni fog örökké!

Nyugodjál csendesesen! hiszen az a föld s az a néma sziklasir ottan, csak csontjaidat takarja. Te magad az egész haza szívében vagy eltemetve, hogy örökké élj!

Halhatatlan dicső szellem! a Te emléked körül születésednek századik évfordulóján, összegyűlt a haza- és fajszeretben egyéfort két tanoda ifjúsága és Erdély magyarságának színe-java, hogy a székelység hálája és kegyelete jeléül, sirodra helyezze azt a koszorút, amelynek minden szál virága, a Te munkás verejtéked által megtermékenyített algyógyi parkból köttetett össze.

A hálás kegyelet jelvénye az a koszorú, melyet a Te szellemedbe tettek le, mert nagy költőnk tanítása szerint méltó, hogy „a haza szívében hordja annak emlékét, ki a hazát szívében hordozza“!

nem e fog az a használatban fentebbi kárral járnai. A könnyen forduló ekék még gyakorlatlan munkás kezén is könnyebben fognak fordulni, s viszont.

A jó ekétől megkívánjuk még, hogy járása egyenletes, biztos legyen. Egyenletes járású pedig akkor, ha a felvett egyenes irányból egykönnyen ki nem téríthető, se szélesség se mélység tekintetében. Itt sohasem a vonóerőben keresendő az ok, hanem valamely szerkezeti hibában, miéért is az ily eke feltétlen mellőzendő a választásunknál.

Különösen a vezetés könnyűségéről kell meggyőződnünk, s sohasem engednünk esetleg a gyáros kiküldöttjét az ekét vezetni, hanem próbáljuk meg vagy magunk, vagy béresünk által, mert ebben rejlik egy fontos tényező. Aki látott már hegyi közönséges ekével szántani, az látta azt is, hogy vezetője valósággal küzd a szántás közben az ekével, hogy azt benttarthassa a barázdában. Az eladó érdeke mentől többet eladni! Széret nem is haragudhatunk rá! Kitapasztalja gyengéit alkotásának és azt palástolni igyekszik, már pedig ha a vezetést reabizuk, éppen annak könnyűségéről akarván bennünket meggyőzni, titkolja az azzal járó nehézségeket. Mai nap már önvezetékes hegyi ekét teremtett számunkra a technika, tehát kizárólag azt követeljük is, hogy a szántás közben a szántó ember szeme ne annyira az ekére irányittasék, mint inkább az azt mozgó erőre, hogy az betartsa a rendes irányt.

Szántani nem mindig egyforma mélyen szoktunk, ezért jogosan követelhetjük, hogy az eke, — bizonyos határokon belül, — sekélyebbre avagy mélyebbre állítható legyen. Ezért a beállítás egyszerűségéről győződjünk meg úgy, hogy különböző mélységekre állíttassuk azt be és kísérjük figyelemmel, hogy minő munkát ad.

Itt vigyázzunk, hogy a mélyebbre állított eke ne az orrán járjon, a sekélyebbre állított pedig ne a farán csússzon. Mindkét esetben erről a barázdának a feneke ad felvilágosítást, mert a tarló felőli oldalon mélyebb lesz és ugyancsak itt az ekeorr vagy eketalp nyomát is fogjuk láthatni.

A hegyi eke meghírlásáról szoltam úgy, mint említettem a gépgyáros raktárában, valamint kinnt a praxisban is s mivel minden gazda jól tudja azt, hogy sokszor a kicsinysebben nagy hiba rejlik, ne sajnálja ezen utánjárását ekéinek beszerzésénél, ne minősítse ezen munkát haszontalan idővesztegetésnek s mődön már egy ilyen, igényeit mindenben kielégítő ekéhez jutott, teheti meg a gazdaságának nagyságához mért, tömegesebb megrendeléseit, mert minél jobb az eke, s minél olcsóbb az, aránylag annál hasznosabb is!

A szántás a gazdaközönség részéről egy oly mivelet, melyet egy-egy gyakorlottabb béresére is reá mer bizni s ezért eredményezi azt, hogy a termés ha nem üt be, sohasem keresi a szántásnál felmerült mulasztásokat, hanem hol ennek, hol annak tulajdonítja a szenvedett terméskülönbözetet. Pedig ha termelésének első mozzanatától, a szántástól az utolsóig a behordásig minden tényésfeltételt megad, számíthat a közmondás igazságára, — „ki mint vet, úgy arat!“

Pruzsinszky Dezső.

Törvényhozási intézkedések és a gazdasági állapot Romániában.

(Gaal Gyula, a földművelésügyi m. kir. miniszter bukaresti gazdasági szaktudósítójának jelentése.)

A román törvényhozás utolsó időszakában számos gazdasági jelentőségű törvényjavaslattal foglalkozott, melyek közt legfontosabb a pénzügyminiszter által a községi fogyasztási vámkok megszüntetésére vonatkozó törvény, mely a két kamara által már el is fogadtatott.

Eddig ugyanis a községek belső szükségleteik fedezésére a legfőbb élelmi és fogyasztási cikkekre vámot vetettek ki, melyek maximális magasságú törvény által voltak szabályozva, különben azok kivétele és kezelése a községek önkormányzati hatáskörébe tartozott. Így minden község kénytelen volt magát vámsorompóval ellátni, mi egyrészt a szabad áruközlekedést, különösen nagyobb forgalmú helyeken, és vásárok alkalmával rendkívüli megnehezítette, másrészt nagyon költséges volt és ezerféle visszaélésre adott alkalmat.

Az új törvény szerint ezen községi vámkok (octroi vagy amint itt neveztettek accizák) be vannak szüntetve és ehelyett az alábbi jegyzékben foglalt 38 cikk az egész országban egyformán az ott kitüntetett illeték alá esik, mely alacsonyabb, mint a maximális törvényben megjelölt tétel és általában megfelel a községek által kivettetni szokott illeték magasságának.

(Lásd az I. Táblázatot.)

Tekintettel különösen a falusi lakosságra, a legszükségesebb fogyasztási cikkek nem esnek illeték alá, mint pl. a tengerliszt, de még a buza és rozsliszt is, amennyiben egyes szakokban egyéni fogyasztásra vitetik a malomból szinte illetékmentes mi ugyan a törvényben nincs benne, de a végrehajtási rendeletben a pénzügyminiszter nyilatkozata szerint felvételik, továbbá tej, vaj, sajt, friss halak, zöldség, fa, takarmányműek stb.

Ezen illetékek beszedése szesz, sör, petrolium és cukornál az ezen cikkekre kivettelt fogyasztási adóval egyidejűleg, a többi cikknél ugyanazon eljárással eszközöltetik, mint a mely a cukorfogyasztási adó beszedésénél elő van írva, a bor, gyümölcs és szilvapálinkánál az új törvény különös határozmányai szerint, a külföldről behozott cikkeknel pedig egyidejűleg a rendes behozatali vámmal.

A beszedés és kezelés állami közegek által történik, és az e címen befolyt összegekből egy községi alap (fondul communal) képezetik, mely a pénzügyminiszteriumban e célra külön felállított osztály által kezeletik, s mely alaphól a városok utolsó öt évi acciza-bevételeik átlagát fogják kapni 10% kezelési költség levonása után, a falusi községek pedig egy összeget, mely az 1901. évi községi acciza-bevétellel egyenlő, plus 50%. Ez összeg ezen községek közt az általok eddig fizetett patent közlekedési adó és italmérsi illeték aránya szerint el fog osztatni úgy, hogy egy község sem kaphat kevesebbet, mint 1901. évi nyers bevétele volt az accizákból.

A községeknek fizetendő összeg azután a következő általános felvétel után a községek adófizető képessége szerint fog véglegesen megállapíttatni.

A községi alaphól egy tartalékalap képezetik, egyrészt a jövedelem 8%-ának visszatartása és az esetleges bevételi feleslegéből.

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és mintaraktár: Bécs, VII., Lindengasse 7. 1077.

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB HAJTÓERŐ

a „GNOM“ benzin-petrolin-motor-mozgony.

3000-nél több üzemb. — Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges.

Motor-Loconobile.

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

mely tartalékalapnak két harmadrésze minden három évben a községek közt ki fog osztatni évi járandóságuk arányában. Az ebből nyert összegeket a községek csak utak, vízvezetékek készítésére és közegészségi célokra fordíthatják.

Ezen törvény Románia gazdasági életében nevezetes változást fog előidézni. Először általános gazdasági szempontból egy oly jövedelmet, mely évente mintegy 26 millió lei értéket képviselt, állami kezelésbe utal, továbbá, minthogy a mindenesetre hiányosabb községi kezelésnél annak egy része jelenleg okvetlenül elkallódott, a közvagyonnak egy tekintélyes részét szigorúbb ellenőrzés mellett a közjóra fordítja. Elkerültetik azon időfecsérlés és anyagromlás, mely előállt, mikor a városok határain a kocsi hosszú sora óraszám kénytelen volt várakozni, míg reákerült a sor, számtalan csempészet és vesztegetés lehetlenné tétetik, míg ezideig különösen a városok közelében egész rendszeres csempészet üzetett; a forgalom az egész országban szabadabbá vált, holott mostanig egyik község a másiktól el volt zárva mint két idegen ország, az illeték beszédése körül felmerülő minden visszaélés és panasz állami közegek által intéztetik el, és nem a nehézkes s részrehajló községi közegek által, mi külföldről behozott árúknál szinte nagyon látba esik; az egyik városba vagy községbe bevitt és ott el nem adott áru akadály nélkül más községbe is átvihető, anélkül, hogy, mint eddig, az illetéket kétszer vagy többször meg kellene fizetni.

Ezen előnyök mellett természetesen bizonyos hátrányok sem kerülhetők el, így eleinte, mint minden újabb intézmény, bizonyos rázkódást és az üzletmenet valamelyes pangását fogja előidézni a törvény némely községben, hoi az illeték alacsonyabb volt, vagy némely cikk nem is tartozott illeték alá, mely most illetéket fizet, ezen körülmény a fogyasztást hátráltatni fogja, leginkább pedig a külföldről behozott árúnál az importőr a vámmal együtt az illetéket kénytelen lévén fizetni, nagyobb tőkét kénytelen az áruba befektetni, míg eddig, ha az árút még nem akarta fogyasztásra bocsátani, az illetékmentesen raktározhatta is. De ezen hátrányok a fent felsorolt előnyök által nagyon ellensúlyoztatnak és így általában a törvény úgy az országban magában, mint a behozatallal foglalkozók által mint üdvös reform üdvözöltetik.

Megjegyzendő, hogy a sörre kivetett illeték az eredeti javaslatban hektoliterenként 20 leivel volt felvéve, azonban a sörgyárosok által beadott memorandum folytán az felére, 10 leire leszállítottatott, miáltal a sör, mely azonkívül az állam részéről hektoliterenként 15 lei fogyasztási illetékekkel is terhelve van, és eddig igen magasan volt illetékezve, mégis némi kedvezményben részesült és így a sörgyártás terjedése várható.

Az acciza törvény elfogadása után a belügyminister egy újabb törvényjavaslatot nyújtott be, mely hivatva van a községi jövedelmeket fokozni. Egyrészt a javaslat szabályozza azon illetékeket, melyeket a községek eddig is beszedni jogosítva voltak. így a községekbe fogyasztás céljából behozott élő vágóállat és a vágatás után fizetendő illetéket, továbbá az illetékeket, melyek házasság, házomány megállapítás és elválás alkalmával kiállítandó okmány után fizetendők voltak, a táncvigalmak, előadások után fizetendő illetékeket és bizonyos új illetékek beszedését megengedi, így a vendéglőkre, szállodákra, a mozgó kereskedőkre, a borprésekre, az új építkezésekre, kerékpárookra. Ezeknél a községek által beszedhető maximális illetékek ki vannak

I. Táblázat.

Jegyzéke azon cikkeknak, melyek a községi vámok beszüntetésével illeték alá esnek.

Sorszám	Megnevezés	Egység	Dij		Megjegyzés
			lei	bani	
1	Szesz (alkohol)	Dekalit. fok	—	6	Ezen illetékek a megjelölt cikkek után, ha külföldről hozatnak be Romániába, a vámmal együtt beszedetnek.
2	Minden más szeszgyártmány melyben még nem illekezett szesz van	kgr.	1	—	
3	Szesztartalmú eszenciák	"	1	—	
4	Olaj eszenciák	"	1	50	
5	Olaj liqueur gyártásra	"	10	—	
6	Liqueurök, melyekben még nem illekezett szesz van	"	1	60	
7	Sör	dklt.	1	—	
8	Sörtörköly	kgr.	—	30	
9	Bor	dklt.	—	60	
10	Pezségő, mely nem illekezett borból készült	kgr.	—	50	
11	Ecet	dklt.	—	30	
12	Eceteszentia	liter	—	75	
13	Szilva és gyümölcs-pálinka 30 fokig való szesztartalommal	dklt.	—	75	
14	Ugyanez 30 fokon felül való szesztartalommal	dklt. fok	—	35	
15	Finomított petroleum	kgr.	—	5	
16	Ásványolaj és halzsir	"	—	5	
17	Nyers, finomított és kristály-cukor	"	—	10	
18	Glukoza	"	—	25	
19	Cukorsütemények	kgr.	—	50	
20	Köszén, koks és briket	tonna	1	—	
21	Thea	kgr.	1	—	
22	Nyers vagy pörkölt kávé és szurrogátok	kgr.	—	30	
23	Cikoria	"	—	10	
24	Narancs, citrom, füge stb. kivéve azokat, melyek dobozokban vannak	"	—	5	
25	Olivák hordókban	"	—	5	
26	Ananász s egyéb déli gyümölcs, fügek dobozokban, voloi olivák, malaga-szőlő stb.	"	—	10	
27	Hering, szardella hordókban, osztriga stb.	"	—	10	
28	Halkonzervek, szardella dobozokban, kaviár	"	—	50	
29	Oliवालaj és más étkezésre szolgáló olaj	"	—	8	
30	Kakaó (szemes)	"	—	8	
31	Örölt kakaó és csokoládé	"	—	20	
32	Rizs	"	—	4	
33	Buza, rozsliszt és dara	100 kg. kint kgr.	—	75	
34	Paprika, azow-rost, sagó	"	—	5	
35	Tésztaemlék, melyek nem illekezett lisztből készültek	"	—	10	
36	Stearin	"	—	12	
37	Stearingyertya	"	—	15	
38	Természetes vagy mesterséges ásványvíz	"	—	7	

szabva, azok magasága és az, vajjon a község ezen illetékeket tényleg ki akarja e vetni, különben az önkormányzatra lévén bizva.

Egy másik közigazdaságilag fontos törvényjavaslat, melyet a pénzügyminister a kamarák elé terjesztett, a szeszadó reformjára vonatkozik. Míg eddig mindenféle szesz egyformán dekaliterfokonként tíz bani illeték alá esett, az új törvényben az emberi fogyasztásra alkalmatlanná tett, denaturált szesz literenként

csak 7 bani illetéket fizet, tekintet nélkül szesztartalmára. Ezen újítás által a kormány egyrészt a szeszgyártást mint fontos gazdasági iparágát, mely utolsó időben, különösen mióta a kiviteli prámium leszállított, nagyon visszament akarja ismét emelni, másrészt a más célra nem alkalmas gabonanemlék, mint az igen gyakran romlott tengeri, feldolgozását és értékesíthetőségét elérni. A denaturalizációnál követendő eljárás rendeletileg fog szabályoztatni és a denaturált szeszre nem vettetik ki alacsonyabb illeték, azt a pénzügyminister a javaslatához csatolt indokolásban azzal magyarázza, hogy a petroleum Romániának egyik főterménye és bevételi forrása lévén, nem volt kívánatos a szesz oly olcsóvá tenni, hogy a petroleumot világitási és fűtési célokra helyettesítse, és így az csak ott fog ipari célokra használatni, hol petroleum által nem pótolható.

Beterjesztetett és elfogadtatott továbbá a törvényhozás által egy törvényjavaslat, mely által a kizárólagos jog jelzálogbankokat alapítani, mely eddig is földbirtokosok e célra való egyesülésének volt fentartva, ezek részére 1933-ig meghosszabbított és a jelenleg fennálló földhitelintézetnek (Societatea de credit funciar Roman diu Bucuresci) ügy követelésesei előjogosultsága, mint a jelzáloggal terhelt birtok eladása körül még újabb kiváltságok adattak.

Ugyancsak a pénzügyminister az utolsó években nagy számmal keletkezett községi hitelszövetkezetek, úgynevezett népbankokra nézve, melyek száma a 700-at már eléri, a következő törvényjavaslatot nyújtotta be: Mindazon népbankok, melyek a törvénynek megfelelően keletkeztek és keletkeznek kereskedelmi társaságonak tekintetnek, s mint ilyenek mindazon jogokkal élhetnek, melyek egy jogi személyt megilletnek, ingó és ingatlan vagyont szerezhhetnek, bíróság előtt képviseltethetik magukat. Minden népbank keletkezése után azonnal a megalakulást és alapszabályait a Credit Agricol nevű intézetnek tartozik bejelenteni, mely a pénzügyministerium vezetése alatt álló és az állam által segélyezett hitelintézet. Ez mint egy központi felügyelő és ellenőrző hatóság fog a népbankok irányában működni és azok részére folyó számlát nyit, letéteket elfogad, előlegeket nyújt. A népbankok tevékenysége évente legalább kétszer kiküldöttek által megvizsgálandó és a Credit Agricol fel van jogosítva a népbankok tisztviselőit elbocsátani és minden intézkedést megtenni azok vagyoni állapotának megóvására.

A pénzügyministeriumban e célból egy hét tagból álló tanács létesítettik, mely részben a pénzügyminister által kinevezett egyénekből, részben a nemzeti bank, a földhitelintézet és a Banca Agricola kiküldötteiből áll.

Minden olyan községi hitelszövetkezet, mely jelen törvény határozmányainak meg nem felel, nem részesül a törvény által adott kedvezményekben és oltalomban.

(Folytatjuk.)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

XIV. tenyészállatkiállításunk díjazási programja.

Az E. G. E. szeptember 5—8-ig tartandó tenyészállatkiállításának hivatalos tervezete a földmivelésügyi miniszter úr által még nem hagyatott ugyan jóvá; de gazdánk tájékoztatására a legközelebb megerősítve leküldendő programból közöljük a díjazások tervezetét:

A kiállítás osztályai és díjai a következők:

SÁRGA KRISTÓF fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivitelű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kezek- és finom zsebkendőkben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki londaasztalmű 25% gyári áron alól kapható.

Szönyegek minden fajtában és minőségben, u. m.: szalon-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagszönyegek továbbá valódi **Linoleum** minden szélesség és nagyságban.

Hazai pokróczok, utazó- és gyapju-takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók!

Változó díjazásokról és egyéb részletekről érdeklődjön a hirdetésben.

I. osztály. Tenyészlő.

A) Ménesbeli lovak:

1. Anyakancák csikóval, 15½ markoson (= 163 cm.) felül:
Aranydíjak: 300, 200, 100 és 50 kor.
2. Anyakancák csikóval, 15½ markoson = 163 cm. alól:
Aranydíjak: 250, 150, 100 és 50 kor.
3. Három éves, vagy azon felüli mén-csikók:
Aranydíjak: 200, 100 és 50 kor.
4. Hároméves kanca-csikók:
Aranydíjak: 200, 100 és 50 kor.

B) Gazdasági lovak:

1. Anyakancák csikóval 15½ markoson (= 163 cm.) felül:
Pénzdíjak: 200, 150 és 50 kor.
2. Anyakancák csikóval, 15½ markoson (= 163 cm.) alól:
Pénzdíjak: 150, 100 és 50 kor.
3. Hároméves kanca-csikók:
Pénzdíjak: 100, 50 és 30 kor.

C) Négy éven felüli (hátas vagy hámos) kancák:

Aranydíjak: 250, 150, 100 és 50 kor.
Pénzdíjak: 70, 40 és 20 kor.

II. osztály. Tenyészszarvasmarha.

A) Erdélyi magyar fajták:

Csak tisztavérű állat díjazható:

1. Gulyabeli tenyészetek csoportos kiállítására:
(NB. Lehetőleg 4 tehén és 2—2 drb. 1, 2 és 3 éves üszöböl.)
Aranydíjak: 500, 400, 300, 200 és 100 korona.
2. Gulyabeli tehének:
Aranydíjak: 200, 150, 80 és 50 kor.
3. Tenyész bikák 3 éven felül, magántulajdonból:
Aranydíjak: 300, 200, 100 és 50 kor.
Hat évnél idősebb tenyészbika csak dícsérő oklevelet nyerhet.
4. Tenyész bikák 3 éven felül, községiak:
Pénzdíjak: 120, 100, 80, 50 és 30 kor.
5. Tenyész bikák 2—3 évesek:
Aranydíjak: 150, 100, 50 és 30 kor.
Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 25 kor.
6. Tenyész bikák 2 éven alul:
Aranydíjak: 150, 100, 50 és 30 kor.
Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 25 kor.
7. Nem gulyabeli tehének:
Pénzdíjak: 140, 80, 50, 40, 20 és 15 korona.
8. Üszök, 2—3 évesek:
Aranydíjak: 70, 50 és 30 kor.
Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 20 kor.
9. Üszök, 2 éven alul:
Aranydíjak: 50 és 30 kor.
Pénzdíjak: 50, 30 és 20 kor.

B) Erdélyi hegyi barna, riska fajták:

Tehének és üszök díjazására:

Pénzdíjak: 50, 25 és 15 korona.

C) Külön díjak:

Egy Kolozsvármegyében született és nevelt, bármily kora magyar fajta bikára, Lészai Ferenc díja: 100 korona aranyban.

A «7. Nem gulyabeli tehén» című alosztályban 200 koronát tűzött ki Kolozsvár sz. kir. városa, melyre kolozsvári bir-

tokosok — azaz olyanok, kik 50 holdnál kissebb gazdasággal bírnak — pályázhatnak.

Első díj: 100 kor., a tulajdonos kiállító saját nevelésű tehénéért.

Második díj: } oly tehénért, mely leg-
Harmadik díj: } alább egy év óta van a
Negyedik díj: } kiállító tulajdonában.

Jutalom a viszonylag legjobb állatnak is adandó, ha legalább 5 tehén van kiállítva.

III. osztály. Bival.*

1. Bikák:

Díjak: 100, 75 és 50 korona.

2. Tehének és üszök:

Díjak: 100, 75 és 50 korona.

E díjakra minden birtokos állatja, különbség nélkül pályázhat; azonban bikák csak 4 éves korig versenyezhetnek, vénebb bikák csak dícsérő oklevelet nyerhetnek.

IV. osztály. Juh.

(Raczka és cigalya.)

Díjak: 120, 100, 80, 50 és 30 korona.

Gróf Bánffy György díja: 50, 30 és 20 korona.

V. osztály. Sertés.

1. Zsirsertések:

Díjak: 75, 50, 40 és 25 korona.

2. Hússertések:

Díjak: 75, 50 és 30 korona.

3. Keresztezések:

Díjak: 50, 30 és 25 korona.

VI. osztály. Külön pályázat.

Kettős fogatok réssére:

Első díj: 300 korona.

Második díj: 200 korona.

Harmadik díj: 100 korona.

*

— **Kinevezések.** A földmivelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg Dobokay Lajos miniszteri tanácsost, országos borászati kormánybiztost, a filloxera által elpusztított szőlők fölújítására adható kölcsönök engedélyezésére alakított bizottság elnökévé, dr. Lónyay Ferenc miniszteri osztálytanácsost pedig a bizottság rendes tagjává nevezte ki.

— **Gazdasszonyképző-iskola.** Darányi földmivelési miniszter megvalósítja régi tervét és Gödöllőn gazdasszonyképző-iskolát állít. Az iskolának célja, hogy a középosztály leányait a háztartás vezetésére kiképezze s alkalmat adjon arra is, hogy magukat különösen a kerteszerű gazdaságok vezetésébe begyakorolják. Továbbá a gazdálkodás egyes ágainál, így különösen a tejgazdaság, kertészet, baromfi-tenyésztés, méhészethez szükséges ismereteket megszerezhessek. A tanfolyam egy évig tart és arra évenként 30—40 növendéket vesznek föl. A növendékek számára internátus épül, az iskola céljaira a baromfi-tenyésztőtelep épületeit megfelelőleg alakítják.

— **Szőlő- és gyümölcskivitelünk.** A szőlő és gyümölcs fokozottabb exportálására alakult Magyar Szőlő- és Gyümölcstermelő Szövetkezete most számol be múlt évi működéséről. A közgyűlés elé terjesztendő igazgatósági jelentés szerint a múlt évben a kivitel nem járt az előző évekhez hasonló eredménnyel. A szövetkezet a múlt évben 1634 métermázsa, 82 kilogramm csemegeszőlőt vitt ki a berlini piacra, a melyet 54,297 márkáért értékesített. A költség 24,537 márka volt, így a tiszta bevétel 29,941 márka, vagyis 35,079 korona. Egy-egy métermázsa eladása után a termelő 21 korona 40 fillért kapott csemegeszőlőjeért. A kivitel csökkenésének oka volt, hogy a magyar szőlő csak későn jelent meg a berlini piacon, a mikor az olasz szőlő már elfoglalta. Az olasz szőlő minősége jóval silányabb a magyarénál, a versenyt ezzel mégis kiállja,

mert az olaszok egyenletes árut visznek tetszős csomagolással a piacra. A magyar szőlő rossz állapotban érkezik ki. A szövetkezet ezért elhatározta, hogy díjtalanul bocsát tagjainak a csomagolásban jártas szakembert rendelkezésére, aki a tetszős csomagolásra a munkásokat kioktassa. Elhatározta azonban, hogy a fontosabb gyümölcs piacok: Bécs, Brinn, Prága, Drezda, Lipcse, Boroszló, Krakó és Lemberg tanulmányozására kiküldi egy tisztviselőjét, úgy, hogy az idén a szőlőszedőn beálltával Berlinek kívül ezekre a helyekre is megkísérli a kivitel. Ezenkívül a kistermelők érdekében Budapesten gyűjtőszolgálatot szervez.

— **Uj szer a filokszéra ellen.** A szőlőnek szőlőgazdáknak súlyos csapását képező filokszéra ellen az egész világon folyton folyik a küzdelem. Mindenütt keresik a szert, mely azt a pusztító rovarot kiirtaná, de eddig sikertelenül. Most Spanyolországból jön a hír, hogy ott egy a filokszéra megsemmisítésére alkalmas új szert fedeztek föl, amely víz, dohánylevél, só, oltott mész vegyítésével állítatik elő. Az eddigi kísérletek kezdező volta folytán, az új szertől nagyon jó eredményeket várnak.

— **A Gazdák Biztosító Szövetkezete,** melynek működését élénk figyelemmel kísérjük a gazdatársadalom őszinte rokonszenvével mellett szépen halad az alapszabályaiban lefektetett nemes célok felé és örömmel konstatáljuk, hogy folyó év első felének, úgy tűz, mint jégbiztosítási üzlete gyarapodott s ha csak rendkívüli események közbe nem jönnek, ez üzletágak ismét felesleget fognak eredményezni. Sajnos, vannak ugyan még mindig kételkedők, akik a verseny rosszakaratú hiresszterelésének hisznek és a szövetkezet felvirágzásában hinni nem tudnak, de nagyszámú kisebb biztosítékon kívül a tűzfizletágban legutóbb is két nagy uradalom biztosítását nyerve el a Gazdák Biztosító Szövetkezete és pedig gr. Zichy Béla lengyeltői uradalmát és a győri káptalani uradalmat, mely körülmény a szövetkezeti eszmének folytatólagos diadalát jelenti.

— **Marokkói sáska Magyarországon.** Jász-Nagykun-Szolnok vármegye jársági alsó járásának gazdasági tudósítója jelentést tett a földmivelési miniszternek, hogy a járásban a sáska tömegesen pusztít. A jelentés vétele után Darányi földmivelési miniszter azonnal kiküldötte a helyszínre Jablonowszky Józsefet, az állami rovaratani állomás főnökét, a ki a megejtett hivatalos vizsgálat során megállapította, hogy az említett járásban tömegesen jelentkező rovar tényleg a marokkói sáska, a mely 1888—1892-ig már nagy károkat tett az országban s különösen Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád és Torontál vármegyékben s részben Heves és Pest vármegyékben is; azonban most midőn a sáskák már szárnyasodnak, azokat sikerrel irtani nem lehet. Minthogy félni lehet attól, hogy a baj másutt is lappang s csak elkésve kerül napvilágra, a miniszter azonnal intézkedett, hogy a mutatkozó bajra a gazdaközönség figyelme főlhivassék. Figyelmébe ajánljuk tehát a hatóságoknak és gazdáknak, hogy kísérjék figyelemmel, vajjon a földeken s kivált a legelőkön és a legelőkkel határos földeken nem mutatkozik-e tömegesen valamely sáskafaj s ha igen, abból 25—30 darabot azonnal küldjenek be a m. kir. rovaratani állomásra (Budapest, II. ker., Oszlop u. 26.), a mely megállapítja, hogy milyen fajról van szó.

— **Terméskilátások a külföldön. Ausztria.** Az osztrák földmivelésügyi miniszterium jelentése szerint junius közepéig Galiciában és Sziléziában némi bőséges esőzés után a rozs és buza részben javult. Cseh- és Morvaországban meglehetősen jó közepes, Alsó-Ausztriában és az alpesi tartományokban jó közepes termést várható. A tavaszi vetés alig közepes hozamot ígér. — **Angliában** a buza fejlődése az éjjeli fagyok következtében némileg visszamaradt, mi azonban úgy látszik, minden komolyabb következmény nélkül javulni fog. — **Francaországban** ismét javultak a kilátások a

beállott meleg és száraz időjárás folytán. — *Oroszország, Podolia, Besszarbia és Kiew* tartományokból állandóan kedvező jelentések érkeznek. Dél-Oroszországban, az északi *Cherson*, továbbá *Jakaterinoszlav* és *Tauria* kormányzóságokban a későn beállott esőzés már nem segíthetett a vetésen. Ugyanilyen a helyzet *Rosztov* kormányzóságban is, ahol a rozsterméről már különben is teljesen lemondtak, árpában azonban még mindenütt számítanak legalább közepes termésre. — *Szerbia*. A vetések jóformán mindenütt kielégítően állanak. A rozsda fellépett. A szőlők kifogástalanul fejlődnek, néhol a jégeső kárt okozott. *Románia*. A gyakori esőzések sokat javítottak úgy az őszi, mint a tavaszi vetéseken; azonban a rozsda is fellépett. A repcetermés-kilátások szemben a múlt évvel, jóval kisebbek. A tengeri jól fejlődik. — *Németország*. A hamburgi főkonzul jelenti, hogy az időjárás kedvezett ugyan a növényzetnek és főleg az őszi-eknek, mindazáltal a kilátások korántsem oly jók, mint a múlt évben. — *Amerikai Egyesült-Államok*. Az Egyesült-Államok némely déli államában az ottani nagy áradások eddig még meg nem állapított nagy károkat okoztak. Kaliforniában pedig hosszantartó szárazság következtében csak mérsékelt termésre van kilátás. Az egyéb téli vetések Észak-Amerikában, mint korábban is, jól állanak, sőt az előbb mérsékeltnek ígérkező zabtermés kilátásai javultak. Tengeri az esőzések folytán szenvedett és helyenként alá kellett szántatni és újra vetni. — *Argentínából* az összes mezei munkákra kedvező időjárást jelentenek.

— **Pef (porcellán-email-festék)** mosható, porcellánszerű falmázolat. Tejgazdaságokban, sajt- és vajkészítő helyiségekben, folyókán, fürdőszobákban, kózetekben stb. már régen súlyt fektetnek oly falfelületekre, a melyek egyszerű módon tisztántarthatók és ezáltal por, piszok, penész, zsírfoltok eltávolítását teszik lehetővé. — Amint szakkörök kivétel nélkül kedvező ítéletet igazolják, ezen követelményeknek a Lutz-féle Pef (Porcellán-email-festék) felel meg legjobban, mivel ezen festékkel porcellánszerű kemény, sima és tartós mázolatot nyerünk, a mely mindenkor a legcsekélyebb káros befolyás nélkül vízzel megmosható. Egy ily Pef-mázolat a közönséges olajfestéket úgy a könnyű tisztíthatóság, valamint tartósság és szép külső tekintetében jóval fölülmúlja és sehol sem szabadna hiányoznia, a hol mosható felületeket nyerni óhajtának. Azt hisszük, hogy t. olvasóink érdekeit szolgáljuk, ha ezen Lutz Ede és Társa pozsonyi fektégyárosok által előállított festékre különösen figyelmeztetjük. (1036. I.)

— **Főlh vjak** a t. olvasó közönség figyelmét az *Ujházy Árpád* és *Társai* cégnek lapunk mai számához csatolt mellékletére.

Piaci és vásári ártudósítások.

(A beküldött különtudósítások nyomán összeállította: az Erdélyi Kereskedelmi Társaság.)

Budapesti szurómarhavásár, július 2. Felhajtató: 779 drb. élő borju, drb. leölt borju, 11 drb. növendékmarha, — drb. élő bárány, — drb. leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 84–96 fillérig, kivételesen 102 fillérig, középminőségű élőborjúkért 72–82 fillérig, leölt borjúkért — fillérig, rugott borjúkért 50–68 fillérig, növendékmarháért 52–64 fillérig kg.-ként (levonás nélkül). Élő bárányokért — koronáig, leölt bárányokért — koronáig páronként. Az irányzat szilárd, elsőrendű borjúk árai 3–4 fillérral kilogrammként emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár, június hó 2. Felhajtás: Vágómarhák: Magyar ökör 1209 drb, magyar tehén 402 drb, növendékmarha 11 drb, szerbiai ökör 782 drb, szerbiai tehén 107 drb, bivaly 118 dr, bika 156 drb, összesen 2785 drb. Gazdasági marhák: Igás és hizlalni való ökör 79 darab, fejős tehén 122 drb, igás bivaly — drb. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66 K.-tól 70 K.-ig, kivételesen — K. métermázsánsként, közép minőség 60 K.-tól 64 K.-ig, silányabb minőség 50 K.-tól 58 K.-ig, magyar legelő marha jobb minőség 58 K.-tól 64 K.-ig, silányabb minőségű 48 K.-tól 56 K.-ig, tarka hizott ökör, legjobb minőségű 68 K.-tól 76 koronáig, kivételesen — K., középminőség 60 koronától 66 K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 58 K.-ig, szerb ökör, legjobb minőségű 58 K.-tól 67 K.-ig, kivételesen — K., silányabb minőségű 48 K.-tól 56 K.-ig, bika jobb minőségű 60 K.-tól 74 K.-ig, kivételesen 76 K., silányabb minőség 52 K.-tól 58 K.-ig, bivaly 40 K.-tól 50 K.-ig, kivételesen — K.-ig, magyar tehén 44 K.-tól 62 K.-ig, tarka tehén 48 K.-tól 69 K.-ig, kivételesen — K., igás ökör első rendű

790 K.-tól — K.-ig, kivételesen — K.-tól — K.-ig, középminőségű 660 K., kivételesen — K.-ig. Fejős tehén: keresztezett színes 200 K.-tól 280 K.-ig, bonyhádi faj 250 K.-tól 340 K.-ig élő súlyban, darabonként.

Vágómarhából a felhajtás 300 darabbal kevesebb volt a múlt hetinél, miután azonban a vevők részéről a kereslet hanyatlott, az árak változatlanok maradtak. Jármos ökrökre az üzlet kedvező, fejős tehenekre változatlan.

Kolozsvár, (június 2.) *Gabonaárak*: buza I. r. q. 15'40 k., II. r. q. 14 k. 20 f., rozs I. r. q. 12'60 k., II. r. q. 12 k. — f., tengeri I. r. q. 14 k. — f., II. r. q. 13 k. 40 f., zab I. r. q. 10 k. — f., II. r. q. 9 k. 20 f. *Hüvelyesek főzelékek stb*: rizs kg. 34 f., gyöngykása kg. 36 f., borsó kg. 38 f., lencse kg. 46 f., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k. 30 fillér, bors kg. 2 k., hagyma kg. 22 f., fohagyma kg. 32 f. *Takaromány és alom*: széna I. r. q. 13 k. 60 f., II. r. q. 11 k. 80 f., zsupszalma q. 9 k. 20 f.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés mindegyik számára legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölesönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZÁLEK KAMATOT AD.**

A legizlésebb fényképek és nagyítások készülnek **Ferenc és Társa** műtermében **Kolozsvár, Wesselényi-Miklós-u. 15. sz. alatt** **Jutányos árak, pontos kiszolgálás.** 1103.

AZ ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; **tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk** ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

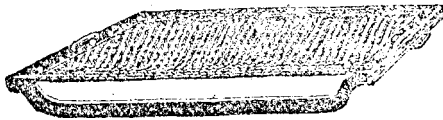
Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

Szekula Ákos

vezérfelügyelő.

(1003.)

Az 1896-iki országos hiállítás alkalmával kitüntetvel

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, agymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfontait, dísz-kerítéseit és díszkapuit,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és élelőkamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó eszközök és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok).

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljuk **CZINK JÓZSEF** műruhafestő és vegyszertész tisztító intézetét Kolozsvárt, **Wesselényi Miklós-utca 25. szám alatt** 1114. **Műhely: Dézma-u. 5. sz.** **Fiókküzet: Bánffy-Hunyadon.**

Festésre és tisztításra elvállal mindennemű **foltosodott** vagy **szinehagyott női-, férfi- és gyermek-ruhákat**, szőnyegeket, butor-szövegeteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen díszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett. Sürgős esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek. — Postai megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

A „SZT. ANNA“

Malátakészítmények és italok
a legjobbak.

1129

Szt. Anna Malátacakes

minden egyéb liszt hozzáadása nélkül 78–80% maláta kivonatot tartalmazó malátából készül. A legjobb és legizletesebb

● **tea- és tápsütemény** ●

felnöttek és gyermekeknek, egészségesek és betegeknek. 1 nagy doboz 2 korona, 1 kis doboz 50 fillér.

Szt. Anna Maláta-Likör

a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamatú, tiszta, festetlen ital *A likörök királya*. 1 palack 2.30 kor.

Szt. Anna Malátakeserű

kitünő ízű és hatású, kiváló gyomor-erősítő, étkezés előtt 1–2 pohárral az étvágyat gerjeszti és az emésztést elősegíti. 1 palack 2.30 korona.

A Szt. Anna malátakészítményeket elsőrangú orvosi tekintélyek ajánlják.

Kizárólagosan gyártja:

a Szt. Anna Malátakészítmény Vállalat Kis-Velenczén.

Kapható Kolozsváron: **KÓNYA SÁNDOR** és **HIRSCHFELD SÁNDOR** cégeknél.

Magyar Jelzalog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4.95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 4½ évi törlesztéssel 5.25 százaléknál évi részletfizetés mellett és

magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.35 százalék és nagyobb városokban fekvő

házakra 4½ évi törlesztéssel 5.65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férriai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

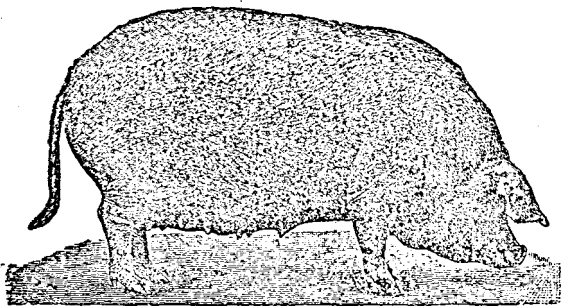
Társzszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédzszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Nagy nemesített
fehér fajszerűt
Yorkshire
törzstenyészet

Bolduri gazdaság

Lugos mellett.

Ajánlja 2—3 hónapos, 3—4 hónapos **tenyészkoczáit**, valamint
ilykoru **kanjait**. Továbbá 6 hónapos és 1 éves **tenyészkanok**.

A tenyészet **törzskönyvelve** van.

Julius hóban kerül ismét törzstenyészetemből **berni fajbika**
eladásra. Értesítéseket czímemre

1170

Eckstein Fülöp Lugos.

Eladó
120 drb.

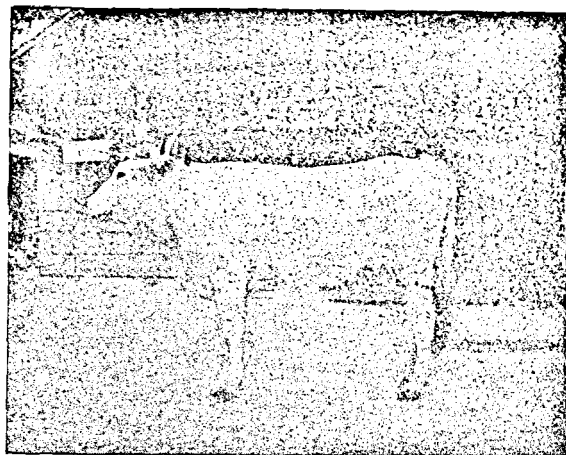
4¹/₂ éves

TULOK

első rendü minő-
ségben

tíz-tizenkét métermázsa páronkénti súlyban **Lázár**
Albert buzás-bocsárdi gazdaságában.

Posta- és távirda állomás Karácsonyfalva (Erdély). 1172

Telepítési hirdetmény.

A f.-detreheimi kincstári birtokból 22 kat. holdjával létesített 53 telep-
rész ez év folyamán a Földmívelésügyi Miniszter úr Ónagyméltósága 5971.
VI/2. számú rendelete folytán telepítendő lesz, érdeklődők felhivatnak, hogy 1
koronás bélyeggel ellátott ez irányu kérvényeiket a Földmívelésügyi Miniszter úr
Ónagyméltóságához czimezve alulirt birtokkezelőséghez mielőbb nyujtsák be, a
kérvény mellé csatolandó egy az illetékes községi Elöljáróság által kiállított va-
gyoni bizonyítvány, mely folyamodó anyagi helyzetét hitelesen tüntesse fel.

A kérvények közvetlen is felküldhetők.

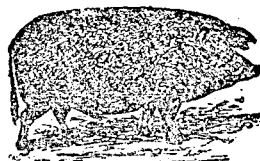
Felvilágosítással alulirt kincstári birtokkezelőség bárkinek szívesen és
készséggel szolgál.

A.-Detrehem, 1903. június 26-án.

Az alsó- és felső-detreheimi kincstári birtokkezelőség.

1173

Pál birtokkezelő.

1175

100 drb. 3 hónapos
jól fejlődött

fajmalacz
eladó.

Értekezhetni **Simó Gábor** gazda-
tiszttel **Nagy-Ernye**, posta Sá-
romberke.

Egy levelező lapon kérjen mutatványszámot a
„Baromfitenyésztés”
című képes hetilapból.
E szakfolyóirat felöleli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő és
diszmadár-, galamb- és házinyúl-tenyésztési kérdéseket.
A baromfitenyésztés minden ágáról között nagy-
számú olkkeit mindig a legjelesebb tenyésztők írják.
A lap hetenként 16 oldal terjedelemmel jelenik meg s az ország
minden részében el van terjedve.
Szerkeszti. Hreblayné Dedinszky Adél.
1149. Előfizetési ára: egész évre 8 korona.
Szerkesztőség és kladóhivatal: Budapest, VII., Csömöri-út 5.

Bajor I.
angol férfi-szabó műtermében
KOLOZSVÁRTT,
Wesselényi Miklós-ú. és Mátyás király-
tér sarok, Hiltz-ház, bejárat Wesse-
lényi-ú. felől — a legújabb minták
szerint és legjobb szövetelekből r. n.
kívül juttányosan vállalatunkból r. n.
és díszöltönyök, valamint
sport, vadász és
gazdasági ruhák!
1120

HIRMANN FERENCZ rézarúgyár
Budapest, VII., Csányi-utca 9.
Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor-
szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott
pontosan adagoló szénkéng fecskendőket, mindenféle
szerkezetű permetező alkatrészt, légnymású sör-
kimérő készüléket és sörszivattyút, hordózáratokat,
valamint a pincegazdászathoz szükséges összes
rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.
Alapítva 1880. 1118.
Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 560 első díj!!!

Évi gyártás kb. 60,000 Alfa-Laval separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitérő műtrágyát úgy a foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

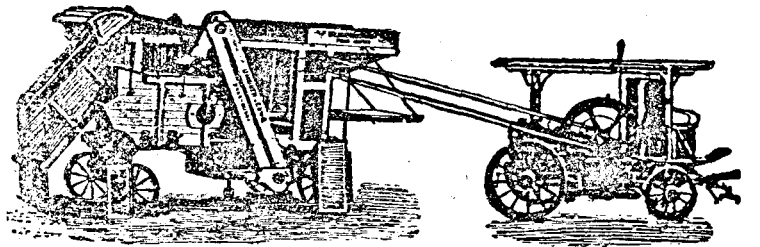
Kalmár Vilmos BUDAPEST, VI., Teréz-körút 3. a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén. 1130

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag

védjeggyel ellátott zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

DÉNES ÉS SUGÁR BUDAPEST,

V., Lipót-körút 17. szám.

ÁLLANDÓ MOTOR-KIÁLLÍTÁS 1151

benzin-, spiritus-, petroleum- és generátorgáz-motorokban minden rendszerű

bel és külföldi gyártmányok fekvő- és álló-szerkezettel.

Locomobiljaink cséplési célokra a legalkalmasabbak és elismert legjobbak csekély súly, könnyű kezelés, állandó készenlét az üzemre b-nzinofogyasztás 3-5 fillér óránként és lóerőnként.

Teljes malomberendezések. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Calderoni és Társa

Budapest, Váci-utca 1.

Aneroid légsúlymérők, higany légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvmérők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygroscopok és időjelző készülékek (Weller-telegraph), esőmérők, maximal-minimal hőmérők, melyeken leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok. Zivatarjelző hőmérők, vilamos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, melegágy hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők széles beosztással, keverék-hőmérők.

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szesz-mérők, hitelesített cukor-mérők.

Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározására.

Földmérő műszerek, aczélmérő szalagok vaskereszten, Mérő-láncok rectificatióval, szögtűző korongok, szögtűzők, léptékek és rajzszerkek

Tábori, vadász és színházi látesővek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesővek, Szemüveg és orrcsipek és védőüvegek, Fényképezési készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1150

„Kristály”

gőzmosó intézet Kolozsvárt,

a vasuti indóház átellenében.

Telefon szám 500.

A mai kor legújabb gépeivel felszerelve, gőz- és villanyerőre berendezve, mos, vasal női és férfi fehérneműeket gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna.

Vidéki megbízások legpontosabban esz-közöltetnek.

Felvételi helyek: Kolozsvárt Laskai Ferencz és fia, Kossuth L-u 7.

Vidéken: Maros-Vásárhelyt Volster Kálmán, Gyulafehérvárt Weisz Dezső és társa utóda, Deésen Papp Jenő, Ludason Altmán Jakab, Zilahon Gerő Antal és Társa, Beszterczen Tabovics Sámuel, Déván Szócs József kereskedők. 1107

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetően, a kellő felvilágosítás ugyanott kész-séggel megadatik. 1032.

Ullmann Ferencz

Czim- és Czimérfestő. Egyedüli erdélyrészi

Diszító műterme, Horgany- és Ércz-czimtábla Öntődeje.

Kolozsvárt, Rákóczi-ut 14. sz. Telefon 471. sz.

Készít mindennemű horgany és érczöntésű felirat-táblákat, u. m. községjelző útjelző, tilalmi és egyes ajtó felirati táblákat a legjobb anyagból és kivitelben; valamint elvállal és készít: fogadtatások diszítéseit, egyleti, templomi és diszlobogókat bármily kivitelben, ugyszintén diszítési tárgyak, lobogók, czimerek stb-ik kölcsön is adtnak.

Vidéki rendelések azonnal intéztetnek. 1162

Birtokok eladó!

Vas megyében 4000 holdas mintabirtok nagy-értékű élő és holt felszereléssel, emeletes úri kastély-lyal, mindenestől 850.000 ft. — Baranyában 2250 hold, gyorsvonatu megállóhelytől 25 perc, 4 órányira a fő-városzhoz két úri kastélylyal, felszereléssel együtt 280.000 ft. — Zalahán 1050 holdas ritka szép belső-séggel bíró és jó talaju birtok. — Nyitra megyében, a termékeny Nyitravölgyben 3000 hold 800.000 ft. — Győr vidékén a főváros közelében első rendű talaju birtok, a földek nyomban az urilak mellett helyben vasut, csinos urilakkal és kitűnő karbani gazdasági épületekkel mindenestől 65.000 ft. — Pest megyében 185 hold 40.000 ft. — Fehérmegyében 210 hold, hol-danként 200 ft, mindkettőnél vasut helyben. — Po-zsonymegyében 210 hold 33.000 ft. — Zemplénben 2350 hold 120.000 ft. — Ersekujvár közelében 106 hold 23.000 ft. — Hont megyében vasutállomás 100 hold 18.000 ft. — Kassa városa közvetlen közelében primissima 950 holdas birtok, a vidéken a legjobb birtokok közé tartozik. — A főváros mellett 450 hold vasut helyben 100.000 ft. — Trencsén megyében a vágvölgyben 400 hold 90.000 ft. Kisebb és nagyobb birtokok, vagy bérletek az intézetnél mindig meg-tudhatók: 1148. II.

„La Confidentia” intézet

hatóságilag engedélyezve alapítottatott 1877.

Budapest, VII., Garai-tér 14 (Válaszbélyeg.)

SZIVATTYUK

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari célokra

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

L. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tízedes futósúlyú és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közle-kedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barom-mérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

BÁMULATOS

eredmények érettek el még a legmakacsabb gyomorhajóknál is a minden esetben teljes biztos-
sággal ható

Stomachicon

Ára 2 kor.

gyomor és emésztő-por használata által. Egy próba elegendő, hogy meggyőződjék mindenki, milyen kincs ez a gyomorhajó szenvedőknek.

Megrendelhető: Lukács Zsigmond gyógyszerháza Ujvidék.

1166

A legkellemebb és legmegbízhatóbb hashajtó a Lukács féle Cascarin labdacok. Ára 60 fillér.

Kolozsvári raktár Halász Jenő úr. gyógyszerháza.

Telepítési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi Minister ur f. évi 5890. VI/2. szám alatt kelt magas rendeletével a Gróf Andrássy Gyula és Eczken Sándor-féle maros-ludasi és maros-bogáti kincstári birtokok betelepítését rendelte el.

A birtok 141 telepre osztatott, a melyből 106 ev. ref. és 35 kath. kis gazda vétetik fel.

Felhivataknak tehát pályázni óhajtok, hogy kérvényüket a Nagyméltóságú földmivelésügyi Minister urhoz intézzék és ezt vagy oda vagy pedig alant-irt kincstári birtokkezelőséghez minél előbb nyujtsák be.

A kérvényben okmányokkal leegyszerűbben községi bizonyítványokkal, igazolandó a folyamodó vallása, életkora, családi állapota, gyermekeinek száma, foglalkozása, kifogástalan erkölcsi élete és vagyoni állapota, nevezetesen az, hogy a folyamodónak ingatlanokban, gazdasági élő és holt felszerelésben, valamint készpénzben összesen legalább 2000 korona vagyona van, hogy továbbá az ingatlanok, valamint a gazdasági élő és holt felszerelés miből allanak, hogy végül folyamodónak adósságai nincsenek, vagy ha adósságai volnának, azok mily összegre rugnak és milyen természetűek.

A telepek területe 20—22—24 és 27 kath. hold és értéke a kincstár által felépített házzal együtt 7000—8000 koronaig, aszerint a mint jobb vagy rosszabb, közelebb vagy távolabb esik a községtől.

A telepházakból 20 falu rendszerben és a többi tanyai rendszerben, minden telepesnek saját földjén épült.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással és a telepek megmutatásával készséggel szolgálunk.

Maros-Ludas, 1903. évi június 20-án.

1174

Kincstári birtokkezelőség.

DR. WÄGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak, mint betéti társaság.

Budapest, IX. Tinódy-u. 3.

Bécs XVIII.

Ajánlják fölülmulhatatlan

BORSZIVATTYUIKAT,

szabadal. „UNICUM“ phylloxera fecskendőiket

és az összes

1020

PINGZEFELSZERELÉSI CZIKKEKET,
legolcsóbb árak mellett, a legmegbízhatóbb kivitelben.

Első bpesti stanniol és fémkupakgyár
hazánkban új iparág.

Jégyártó- és hűtőgépek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„FUCHSOL“

Vegyszer mezei egerek irtására.

Hatása feltétlenül biztos. Emberekre, mezei apró vadra, házi állatokra ártalmatlan. Árjegyzéket bérmentve küld a

Fuchsol vegyészeti laboratorium
POZSONYBAN, Vörösmarthy-utca 7. sz.

1163

Érdekes!

Valódi házi, kis üstön főzött 3 éves

● SZILVORIUM ●

litere: 1 kor. 60 fillér.
75% borból és 25% seprőből főzött 3 éves

SEPRŐPÁLINKA

litere: 1 kor. 80 fillér
árban

házhoz szállítva
kapható Kolozsvárt,
Györgyalvi-u. 16. sz.
alatt: Fried Izsák
háztulajdonosnál.

1144.

Kwizda **Restitutionsfluid**

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 liter ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállókban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál élő- és uterósi-állat, lezámoknál, inak meréségénél stb., az időmúlásnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lentü védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarország valamennyi gyógyszerházaiban és gyógyszerkereskedésben. Forrástár. Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Kornenburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román, királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

1014. II

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ORAUZLETE.

Alapítatott 1847.

Bräusweller János

Szegeden. Cs. és kir. királyi udvarnok és méteris, feltalálója a remontain ingaórának.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

1164

Kishirdetéseket felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden 5 cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kihirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különfélék.

Egy gazdász ajánlkozik aratás és eséplésre azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 1169.

Körültekintés

a baromfitenyésztés összes ágai.

Irtá: Dr. RODICZKY JENŐ.

Megrendelhető a szerzőnél Budapesten, V., Klotild-utca 22. sz. 2 korona 20 fillér előleges beküldésével vagy p. utánvétellel. 1155.

Magasabb képzettségű gazdasági

főtiszt,

50 éves (2 helyen szerzett) gyakorlattal ajánlkozik

jószágmányzó-

nak,

jószággazdátónak,

esetleg: uradalmak

üzemterveinek kidolgozását is elvállalja.

Javadalmazást %-ban is elfogad.

Kaucióképes, munkabíró és jelenleg is állásban van.

Bővebb felvilágosítást

komoly reflektáns-

nak: a szerkesztőség

ad. 1043

Tyuktenyésztés

II. átdolgozott és bővített kiadás.

90 képpel. Ára 3 korona. Nélkülözhetetlen minden baromfitenyésztőnek, 200 oldalon minden kérdést részletesen leírja és pontos utmutatást ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új opington tyukfajtát, az amerikai keltető gépeket és az amerikai kappanozást.

Kapható 3 korona beküldése ellenében bérmentve

Hreblay Emil

állattenyésztési m. kir. felügyelőnél Budapest. VII. ker., Csömöri-ut 5. szám, II. em. 8. 1051

Óriási megtakarítás!

78%-kal olcsóbb, mint a manillazsineg 85% kal olcsóbb, mint a zsupszalmakötél és 97%-kal olcsóbb, mint a gabonaszalmakötél, mit prospektusomban számításokkal bizonyítok — Mintákkal és prospektussal készséggel szolgálók.

Mindennemű

gazdasági kötélárak, zsakok és ponyvák szintén a legjutányosabb árakon. 1167

B. Bak Lajos

Ó. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az aranykoronás kereszt birtokosa.

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.

Alapított 1869-ben. 1039.

SIMONFFY ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. 1038

Saját készítményű mindennemű gazdasági

ZSÁK

és vízhatlan

KAZALTAKARÓ PONYVA

a legolcsóbb gyári áron kapható a 1156

FISCHER-féle

zsák- és ponyvaármházban BUDAPEST,

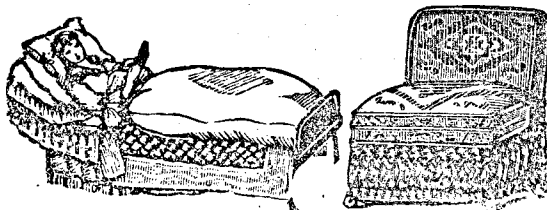
Nádor-utca 31—33.

PONYVAKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére alánljuk Bauer B. Gyula céget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

A világhírű SCHÖBERL-ágy.

Magyar szabadalom 3011. szám.

Éjjel ágy.

Nappal 1 szék.

Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyanánt szolgál és egy kézmozdulattal a legtökéletesebb ruganyos matrácóságyra változtatható át a legnehezebb és legnagyobb személyek számára is, ennél fogva minden jobb családnál kedvelt, sőt nélkülözhetetlen 23 év óta sok ezer van használatban, mert a jó fekvés a szabad lélekzést előmozdítja.

A Schöberl-ágy ára a kivitel szerint 26, 36 frt és feljebb.

Szétküldés a világ Schöberl Róbert udvari szállító, minden részébe cs. és kir. szab.

gyára által BUDAPESTEN, Haris-bazár. Árjegyzék kívánatra.

Óvjuk a t. c. közönséget Schöberl-ágyunk értékételen utánzásaitól. 1134

Simkovits Dániel

kocsikészítő KOLOZSVÁRT, Radák-utca 4. szám alatt.

Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe:

Szilárd, csinos és jutányos

KOCSI készítményeit.

Javítások és újítások gyorsan és olcsón vállaltatnak. 1112.

DUNKY FIVÉREK

— és kir. udvari —

Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.

Gr. Wass házban levő

fényképészeti műtermöket

megnagyobbítva

ujjonnan építették és

a kor minden igényeit

kielégítőn fényesen

fényesen berendezték

s kérik a n. é. közönség további

pártfogását.

1127.

BÉLHURUT

Kitűnő gyógyszere a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógybor”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld. 1056

CORNIDES K.

Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok	1268.120— K.
Tartalékok	190.400-30 K.

Összesen 1,858.520-30 K.

Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványlappal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

Szenes Károly

épületfa kereskedés és építési anyagok raktára

KOLOZSVÁRT, Zápolya-u. 2. sz.

Az építkezési idény alkalmából szíves tudomására adja a t. építőközönségnek, hogy épületfa raktárát mindennemű építési anyagok raktárával kibővítette s legjutányosabb árakon elárusít:

Kézi és géptéglák,	Elszigetelő lemez,
Fedélc erép,	Kátrány papir,
Román és	Aszfalt anyagok,
Portland cement,	Carbolineum,
Gipsz,	Fedélmáz,
Nádfonat,	Tűzálló téglá,
	Disztégla

s minden egyéb idevágó anyagokat. 1171

Nagy készlet és kedvezményes árak!

HERMANN E.

Varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujjonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

VARRÓGÉPEK!

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 frtig. Egy karikahajós 65—80 frtig. Egy Central Bobbin 86—90 frtig. Eredeti Hove C. Wheler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Hetj vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépciméért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpony 4—6 frtig. Kerékpár tömlő guml 2 frt. 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetilen lámpa 2 frt. 50 krtól 5 frtig stb.

Csakis készpénzért. 1109

Földbirtokosok,

gazdák és raktárvállalatok stb. figyelmébe. Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézet

ajánl igen csekély kölcsöndij mellett 96 □ mtr. és 48 □ mtr. nagyságu telített

kazal ponyvákat,

mezei termékek és vasuti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekrényponyvákat**, miáltal saját ponyvák költséges beszerzése megtakaríttatik. Ugyiszintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szereshetők be új és használt

telített ponyvák,

valamint **szekérponyvák** 7 korona és 9 korona, varrás nélkül egy daraból szöve csinvat **ponyvák** 16 korona, továbbá új és használt

zsákok

minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Elsőrendű lópokrócok.

Ocska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-utca 12. sz. 1070

Telefon 35—92.

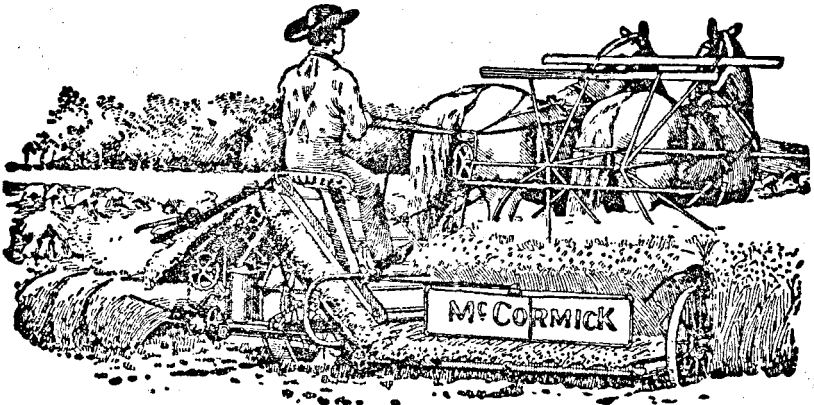
Sürgöny-czim: Nagel Adolf, Budapest.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kéveköltőgép, „DAISY“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „MANILA“ kéveköltőfonal gyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép.

Katalogusok ingyen és bérmentve.

Vezérképviselő: HIRSCHFELD KÁROLY Kolozsvárt.

1097

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép- gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket. ■ ■ ■ ■

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal. ■ ■ ■ ■

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat. ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek. ■ ■ ■ ■

VIZMŰTELEPEKET és csatornázásokat. ■ ■ ■ ■

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET. ■ ■ ■ ■

TELJES HŰTŐTELEPEKET ÉS JÉG-

GYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket. ■ ■ ■ ■

HYDRAULIKUS SAJTÓKAT különböző czélokra. ■ ■ ■ ■

BORSAJTÓKAT, emeltyüs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel. ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödeje **BUDAPEST.**

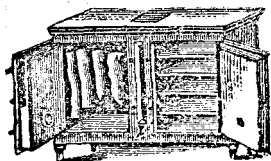
1029

Alapított 1873.

Alapított 1873

Ajánlom szabadalmazott 1133

Jéghűtőim,

melyek igen takarékos, éghedenczével vannak felszerelve. Hentes üzletek, tej-elárusítók és privát házaknak igen alkalmas. Raktáron áll 20 krtól 400 koronáig. — Árjegyzék bérmentve. —

Seemann J. Lakatos, tizedes-mérleg, fuvó és hűtő készítő Kolozsvárt, nagymalom-u. 20.

Fogászati

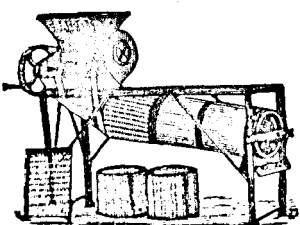
müterem:

ROSENFELD ESZTER

fogászati műterme 1154.

KOLOZSVÁRT

Wesselényi Miklós-utca 20. sz.

1066. II.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros

V., Váci-út 40-46. BUDAPEST.

Ajánl: malomberendezéseket, vízi kerekeket, turbinákat, olajmalmokat, köles- és árpagyöngy gyári berendezéseket.

Gabonatisztítókat, konkolyválasztó gépeket minden célra.

